

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Małgorzata Czarторыska

w sprawie R.B.

skazanego z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 10 maja 2023 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowej Soli

z dnia 27 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 31/22,

- 1) uchyla wyrok Sądu Rejonowego w Nowej Soli i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. postępowanie karne umarza,
- 2) kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Nowej Soli wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 31/22, uznał R. B. za winnego popełnienia występku z art. 286 § 1 k.k. za co wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 2 lat próby oddając w tym czasie oskarżonego pod dozór kuratora

sądowego oraz zobowiązując go do informowania kuratora o przebiegu okresu próby.

Nadto zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez wpłacenie na rzecz pokrzywdzonych kwoty 600 zł.

Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania i uprawomocnił się z dniem 5 maja 2022 r. (k. 135).

W toku postępowania wykonawczego prowadzonego w niniejszej sprawie, w dniu 13 grudnia 2022 r. do Sądu Rejonowego w Nowej Soli wpłynęło postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu z dnia 5 grudnia 2022 r., Kms 124/22, w którym komornik stwierdził, iż egzekucja ze względu na osobę dłużnika jest niedopuszczalna, gdyż R. B. zmarł przed wszczęciem egzekucji, tj. w dniu [...] 2022 r. (k. 27 akt dłużnika). Sąd Rejonowy w Nowej Soli postanowieniem z dnia 14 grudnia 2022 r., sygn. akt II Ko 3189/22, na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzył postępowanie wykonawcze w sprawie sygn. akt II K 31/22 wobec niemożności jego dalszego prowadzenia.

Informację o śmierci R.B. potwierdzono aktem zgonu, którego kopię dołączono do kasacji złożonej przez Prokuratora Generalnego. Ten zaskarżając powyższy wyrok w całości, na korzyść oskarżonego wskazał na:

„rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu postępowania i wydaniu wobec R. B. wyroku skazującego, podczas gdy oskarżony ten zmarł przed jego wydaniem, co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.”

Podnosząc ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Nowej Soli i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

W toku postępowania kasacyjnego uzyskano odpis skróconego aktu zgonu potwierdzającego śmierć R. B. w dniu 24 marca 2022 r. (k. 14 akt I KK 109/23).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Z odpisu skróconego aktu zgonu oskarżonego wynika, że przeszkoda procesowa sygnalizowana w kasacji w postaci śmierci oskarżonego zaistniała przed datą wyrokowania przez Sąd Rejonowy w Nowej Soli. Oskarżony zmarł w dniu [...] 2022 r., a wydanie wyroku skazującego przez Sąd Rejonowy w Nowej Soli nastąpiło w dniu 27 kwietnia 2022 r. Skoro w dacie wyrokowania w niniejszej sprawie przez

Sąd Rejonowy w Nowej Soli istniała już ujemna przesłanka określona w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., to dalsze prowadzenie postępowania, wobec tego oskarżonego stało się niemożliwe i powinno być umorzone. W żadnym wypadku tego procesowego skutku nie niweluje brak wiedzy sądu *meriti* co do śmierci oskarżonego w toku procesu.

Jest oczywiste, że śmierć oskarżonego skutkuje co do zasady, zgodnie z unormowaniem art. 17 § 1 k.p.k. umorzeniem postępowania w każdej jego fazie (por. wyroki SN z dnia 25 listopada 2014 r., VKK 321/12 oraz z dnia 23 stycznia 2018 r., III KK 555/17; wyjątkiem jest sytuacja, gdy po rozpoznaniu przewodu sądowego istnieją podstawy do stwierdzenia okoliczności wymienionych w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. - art. 414 § 1 k.p.k.)

Jak już wskazano określona w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. negatywna przesłanka wystąpiła przed wydaniem wyroku skazującego R. B. przez Sąd Rejonowy w Nowej Soli, a zatem wydany wyrok obarczony był uchybieniem wskazanym w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., powodującym konieczność uchylenia tego orzeczenia i umorzenia postępowania karnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnia treść art. 632 pkt 2 k.p.k.